

Forberedende oppgaver til kurs i global helse

Hver deltaker velger **ett av de tre** temaene under. Deltakerne skal innhente kunnskap og gjøre seg noen refleksjoner rundt de ulike underpunktene i forkant av gruppearbeidet.

Send beskjed til kurs.norsam@gmail.com om valg av oppgave **innen 15/2**, slik at vi kan dele inn i grupper i forkant av oppstartsmøte 16/2. På oppstartsmøtet vil vi utpeke en sekretær i hver gruppe som tar ansvar for videre koordinering. I tiden etter oppstartsmøtet skal hver gruppe sammenstille en presentasjon som skal legges frem på kurssamlingen i mars, basert på deres funn og vurderinger.

For å unngå for mye overlapp mellom presentasjonene (for enkelte oppgaver kan det bli flere grupper, avhengig av påmeldingen), kommer vi til å dele inn disponeringen av kulepunktene for presentasjonene. Det forventes likevel at gruppen (og medlemmene av den) setter seg inn i hele oppgaven, og ikke kun de delene som tilfaller dem i presentasjonen. Nærmere beskjed kommer på oppstartsmøtet.

Oppgave A: Covid-19 og vaksinekappløpet

Under pandemien har vi vært vitne til et globalt kappløp for å sikre tilgang til covid-19 verktøy, og vaksiner i særdeleshet.

- Hva slags faktorer spiller inn i arbeidet med å sikre tilgang til covid-19 verktøy og vaksiner globalt? Hva har vært og er de viktigste barrierene for å oppnå dette?
- Hvilke overnasjonale organisasjoner er involvert i arbeidet med å sikre global tilgang, og hva er deres rolle?
- Hva legges i begrepet vaksinenasjonalisme? Illustrer med eksempler.
- Hvordan ville, etter ditt syn, en rettferdig global fordeling av vaksiner sett ut?
- Forholdet mellom tilgang på vaksiner og antall covid-19-tilfeller er langt fra lineært dersom man sammenlikner tall fra ulike land (enkelte rike land har hatt svært høye smittetall til tross for vaksinetilgang, mens det har vært omvendt i flere fattige land). Hva kan ligge bak dette, dersom man ser på situasjonen *før* omikron kom på banen?
- Covid-19-relatert sykkelighet og dødelighet rammer ulikt basert på inntektsnivå, utdanningsnivå og andre sosiale helsedeterminanter. I hvilken grad er disse tendensene de samme på tvers av landegrenser? Er det noen felles kjennetegn på helsesystemene i land hvor dette kommer tydeligst til uttrykk? Vis gjerne til eksempler.
- Hva ligger i påstanden «Ingen er trygge før alle er trygge»?

Oppgave B: Klimaendringer og helse

Før pandemien omtalte WHO klimaendringene som den største trusselen mot global helse i vår tid.

- På hvilken måte påvirker klimaendringene den globale helsen, nå og i fremtiden? Skill mellom direkte og indirekte konsekvenser, og bruk gjerne bærekraftsmålene som utgangspunkt.
- Hvilke grupper / populasjoner er forventet å rammes hardest, og på hvilken måte spiller sosiale ulikheter i helse inn?
- Kan vi trekke noen lærdom av pandemien og den globale responsen som er relevant for klimakrisen og hvordan vi håndterer den? Kom med eksempler.

- Mange har brukt begrepet sårbarhetsforsterker om pandemien. Er dette et aktuelt begrep også ifm klimaendringer, og på hvilken måte?
- Innsats for å bekjempe klimaendringer også kan ha en positiv effekt på folkehelsen. På hvilken måte?
- Enkelte argumenterer for at helsepersonell bør ta en langt tydeligere rolle i kampen mot klimaendringene. Hva taler for et slikt standpunkt, og hva er ditt syn?

Oppgave C: Migrasjonshelse

Migrasjonshelse handler om kunnskap om hvordan migrasjonsprosesser og migrantbakgrunn kan påvirke helsetilstand og forekomst av sykdom, og tilgang til og kvalitet på helsetjenester.

- Hva kjennetegner nyankomne migranternes helsesituasjon og behov for helsehjelp?
- Hva kan være barrierer som hindrer helsehjelp for ulike grupper av migranter?
- Hva kan redusere misforståelser og øke tilliten i kommunikasjonen når man ikke deler språk- og kulturbakgrunn?
- I pasientrettighetslovens § 3-5 står det blant annet: «Informasjonen skal være tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger (...) Helsepersonellet skal så langt som mulig sikre seg at pasienten har forstått innholdet og betydningen av opplysningene.»
Hva innebærer dette, og hva kan det medføre for pasient og helsevesen dersom det ikke er oppfylt?
- Nevn eksempler som illustrerer problemstillingene over.